

використовуються державними органами на вимогу уповноваженої особи для примусового відновлення її порушеного (оскарженого) права.

Метою правозахисної діяльності є: 1) створення належних умов для відновлення порушених прав людини та громадянина; 2) забезпечення публічної безпеки і порядку у суспільстві; 3) підтримання правопорядку; 4) реальне втілення у життя принципу верховенства права.

Отже, діяльнісний підхід як методологічний інструментарій передбачає розкриття структурної характеристики правозахисної діяльності у нерозривній єдності з діяльністю людини. При цьому правозахисна діяльність може бути об'єктом впливу, засобом, метою або результатом, чинником зовнішнього впливу тощо, але у всіх випадках проявляється певне співвідношення людини і явища, зумовлена включенням особистості у складну систему соціальних взаємодій, побудованих на правових стандартах поведінки. Оскільки правозахисна діяльність фактично «вбудовується» в систему реальних суспільних відносин, то її структурно-функціональна характеристика не можлива без розуміння суті практичної діяльності людей. Такий підхід вимагає по-новому поглянути не лише на правозахисну діяльність, а й на проблему протидії та попередження порушень прав і свобод людини в контексті формування правової держави в Україні.

Список використаних джерел

1. Каган М.С. Человеческая деятельность (опыт системного анализа) / М.С. Каган. – М. : Политиздат, 1974. – 328 с.

2. Білозьоров Є.В. Правозахисна функція держави: сутність та механізм здійснення в Україні : [монографія] / Є.В. Білозьоров, В.І. Вишковська. – К. : ФОП Кандиба Т.П., 2015. – 168 с.

**Курсант 302 групи ННІ №3
Національної академії внутрішніх справ
Біляєва В.А.**

ПРАВОПОРЯДОК І ЗАКОННІСТЬ ЯК ОЗНАКИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

Керування державою здійснюється за допомогою різноманітних методів і засобів – економічних, політичних, ідеологічних, організаційних, правових. Серед останніх найважливіше місце посідають такі, що спрямовані на зміцнення законності та правопорядку, без яких неможливо забезпечити нормальну життєдіяльність суспільства, його громадян.

Введення законів та їх дотримання це найдавніший і найцивілізованіший спосіб керування людьми, що сьогодні визнано усіма розвиненими демократичними країнами, світовою спільнотою. З цього приводу необхідно згадати відомі й дотепер актуальні постулати римських юристів: «Державою повинен правити закон», «Закон вищий над усе», «Закон суворий, але це закон» тощо.

Об'єктивна необхідність законності і правопорядку у сучасних умовах пояснюється тим, що без них є неможливим вирішення питання, що є вкрай важливим для суспільства. До таких належать: успішне проведення курсу економічних реформ, становлення ринкових відносин, розвиток виробництва; побудова громадянського суспільства та правової держави; ефективне функціонування інститутів демократії, політичної системи; реалізація прав і свобод людини, упорядкування їх гарантій; чітка робота державного апарату, усіх його складових, органів, структур, посадових осіб; боротьба зі злочинністю, корупцією, правовим нігілізмом, тероризмом; забезпечення правотворчого, правозастосовчого, а у ширшому плані – управлінського процесу; формування політико-правової культури та підвищення правосвідомості особистості та усього суспільства. Усі означені питання, безперечно, є вкрай актуальними і для України.

Енциклопедичні видання визначають правопорядок (англ. law and order) як одну зі складових частин громадського порядку, що складається в результаті реалізації різних видів соціальних норм, які регулюють різноманітні сфери суспільного життя й різняться між собою характером і відмінним способом впливу на поведінку людей (звичаї, норми моралі, правила діяльності громадських організацій тощо). Відзначається, що правопорядок регламентується правовими нормами, які прийняті у передбаченому у цій державі порядку. При цьому увагу акцентовано на тому, що правопорядок як певний стан врегульованих правом суспільних відносин характеризується реальним рівнем законності, забезпеченістю та реалізацією суб'єктивних прав, дотриманням юридичних обов'язків усіма громадянами, органами і організаціями. Стверджується, що законність і правопорядок є необхідними умовами і засобами максимально повного забезпечення прав і свобод громадян, а заснований на праві та законності правопорядок є обов'язковим елементом правової держави.

У сучасних навчальних посібниках з теорії держави та права поняття «правопорядок» визначається як стан (режим) правової упорядкованості (урегульованості і погодженості) системи суспільних відносин, що складається в умовах реалізації законності. Інакше кажучи, це є атмосфера нормального правового життя, що встановлюється в результаті точного і повного здійснення розпоряджень правових норм (прав, свобод, обов'язків, відповідальності) усіма суб'єктами права. Підкреслено, що правовий порядок як динамічна система вбирає в себе усі впорядковані засади правового характеру. При цьому кожна країна формує свій правопорядок, а необхідність його формування і вдосконалення зумовлюється двома зустрічними інтересами - громадянського суспільства і держави, їх основними законами і тенденціями розвитку.

На думку В. Нерсесянца, правовий порядок (правопорядок) - це порядок взаємовідносин суб'єктів права у сфері правової регуляції. Вчений стверджує, що порядок з абстрактним значенням існує реальний правопорядок, який є результатом дійсного дотримання у житті вимог належного правопорядку, наявний підсумок реальної дії на практиці норм об'єктивного права, їх реалізації у відповідних правових формах, їх конкретизації і здійснення у вигляді суб'єктивних прав, виконання у вигляді суб'єктивних юридичних обов'язків тощо. Саме тому цей автор наголошує, що вихідними засадами для правової законності та правового порядку мають бути не будь-які, а лише правові закони. Важливим видається висновок про те, що з легістських (позитивістських) позицій, які отожднюють право і закон, у принципі неможливо розвинути послідовне (внутрішньо узгоджене і таке, що не суперечить) вчення про правовий закон, правову законність, правовий порядок, а також правову державу. На думку вченого, це можливо лише з позицій юридичного типу праворозуміння, яке спирається на ту чи іншу концепцію розрізнення права і закону.

Заслуговують на увагу пропозиції А. Крижанівського щодо нового осмислення природи правового порядку, його образу в сучасному суспільстві та вироблення сучасної парадигми, яка б відповідала реаліям ХХІ ст. Учений стверджує, що правопорядок існує як самостійний і самодостатній соціально-правовий феномен, як правова реальність, що утворюється, існує і діє на поведінку людей у процесі правового життя суспільства. Наголошується, що вплив громадянського суспільства пронизує фактично усі сторони і стадії забезпечення впорядкованості суспільної життєдіяльності, але найзначущішою вбачається його роль у продукуванні соціальних уявлень про те, яким саме має бути цей порядок, та у формуванні стандартів цього порядку. На підставі аналізу зроблено висновок, що правопорядок є «супутником», фактором і умовою цивілізованого життя людей, і через суспільно-просторове буття самої людини виникає і стверджується там, де відбувається її суспільна життєдіяльність. А тому «первинним носієм» правопорядку є окрема людина, бо кожен суб'єкт права своєю повсякденною, повсякчасною поведінкою «творить» правопорядок, впливає на його стан у громадських

місцях, на роботі, в селі, місті тощо.

Аналіз змісту досліджуваних категорій дає змогу стверджувати, що важливими ознаками правової держави виступають правопорядок і законність. Стосовно останніх можна запропонувати такі визначення.

По-перше, правопорядок являє собою стан реалізації суб'єктивних прав і виконання юридичних обов'язків усіма учасниками правовідносин, рівень якого залежить від діяльності владних і суспільних інституцій (насамперед правоохоронних), колективів підприємств, установ, організацій та їх адміністрацій, побудованих на принципах верховенства права, пріоритету прав і свобод людини та громадянина, а також неухильному дотриманні приписів законів держави.

По-друге, як об'єкт правоохоронної діяльності правопорядок - це система унормованих правом правил поведінки учасників правовідносин у різноманітних галузях життєдіяльності суспільства, забезпечення дотримання яких покладено на органи публічної влади під загрозою відповідальності за їх порушення.

По-третє, законність являє собою режим соціально-політичного та правового життя суспільства, у якому панує чітке і неухильне дотримання законів та заснованих на них підзаконних актів усіма суб'єктами права, а також забезпечується демократичний характер правотворчості, правореалізації та правоохорони.

**Слухач Навчально-наукового інституту
заочного та дистанційного навчання
Національної академії внутрішніх справ
Близнюк Катерина Віталіївна¹**

СИСТЕМА ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ В УКРАЇНІ

Процес розвитку та становлення Української держави переконливо свідчить, що одна з актуальних проблем, яка постає на сьогодні – це забезпечення належної охорони прав, свобод і законних інтересів громадян, верховенства права в усіх сферах суспільного життя за допомогою розгалуженої системи органів публічної адміністрації. Постає питання про ефективність діяльності адміністративного апарату і, як наслідок, забезпечення якісної реалізації функцій по відношенню до суспільства.

На сьогодні в організації та діяльності державної влади України відбуваються зміни, викликані проведенням триваючої адміністративної реформи. Зокрема, це стосується і питання побудови системи органів публічної адміністрації.

У словнику термінів і понять з державного управління визначено, що публічна адміністрація - це сукупність державних і недержавних суб'єктів публічної влади, ключовими структурними елементами якої є а) органи виконавчої влади; б) виконавчі органи місцевого самоврядування [1].

Систему органів публічної влади складають взаємодіючі між собою органи публічної адміністрації, які діють на трьох рівнях місцевому, регіональному і державному.

На даний момент в Україні влада є досить централізованою, більшість питань публічної сфери вирішуються не місцевим самоврядуванням, а органами (виконавчої) державної влади.

Виходячи з Основного Закону держави – Конституції України, органи публічної адміністрації в Україні складаються з вищого органу виконавчої влади – Кабінету Міністрів України, центральні органи виконавчої влади (ЦОВВ) - міністерства та інші центральні органи, державних комітетів, місцевих державних адміністрацій - місцеві органи державної виконавчої влади [2].

Коло функцій і повноважень Кабінету Міністрів визначається Конституцією України. Йому властиві такі функції як бюджетно-фінансова, виконавча, державного

¹ Науковий керівник: Плугатир М.В.